

Codul familiei

Art. 1. (Principii de bază în dreptul familiei) ¹⁾

- (1) În România statul ocrotește căsătoria și familia; el sprijină, prin măsuri economice și sociale, dezvoltarea și consolidarea familiei.
- (2) Statul apără interesele mamei și copilului și manifestă deosebită grijă pentru creșterea și educarea tinerei generații.
- (3) Familia are la bază căsătoria liber consimțită între soți.
- (4) În relațiile dintre soți, precum și în exercițiul drepturilor față de copii, bărbatul și femeia au drepturi egale.
- (5) Drepturile părințești se exercită numai în interesul copiilor.

Art. 2. (Relațiile de familie)

Relațiile de familie se bazează pe prietenie și afecțiune reciprocă între membrii ei, care sunt datori să-i acorde unul altuia sprijin moral și material.

Acte normative

- ▶ **Constituția României**, revizuită, art. 26, art. 48, art. 49
- ▶ **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, art. 8, art. 12 (M. Of. nr. 135 din 31 mai 1994)
- ▶ **Protocolul nr. 7** adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 5
- ▶ **Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice**, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, art. 17, art. 23 parag. 1 (B. Of. nr. 146 din 20 noiembrie 1974)
- ▶ **Legea nr. 105/1992** privind raporturile de drept internațional privat (M. Of. nr. 24 din 1 noiembrie 1992)

¹⁾ Denumirile marginale ale articolelor din Codul familiei nu există în versiunea oficială a textului, ele fiind introduse de către autorii acestei lucrări, pentru a facilita astfel căutarea în cuprinsul codului.

► **Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 183/2000 privind revizuirea Convenției asupra protecției maternității din 1952**, ratificată de România prin Legea nr. 452/2002 (M. Of. nr. 53 din 23 iulie 2002)

Note de doctrină

1. Familia se află la baza valorilor fundamentale ale umanității, pentru că reprezintă locul în care se realizează o amplă cunoaștere între generații, dar și prima societate din viața individului, cadrul în care se regăsește rolul său juridic, social și economic. Familia este societatea umană la scară redusă. Egalitatea în drepturi în relațiile dintre soți înseamnă „libertate”, dar nu o libertate în care nimeni să nu comande nimănui, căci este practic imposibil de imaginat „conducerea” unei comunități, chiar și restrânse cum este familia, fără instrucțiuni a căror îndeplinire să fie impusă prin sancțiuni. Dar se impun revizuirii ale legiferării din Codul familiei, care a adus egalitarismul social și în viața de familie. Ca principiu, ideea nobilă s-a dovedit a fi în practică utopică, pentru că anticipează conducerea patrimonială a familiei prin devălmășie, ca unic regim matrimonial (*I. Friedman-Nicolescu, în Revista română de filosofie socială nr. 1/2004, Ed. Tempus, București, p. 68*).
2. Căsătoria este singura formă de uniune juridică deplină dintre bărbat și femeie. Transformată în contract și înțeleasă ca instituție juridică, „operațiunea” căsătoriei a fost în dreptul modern descărnată de orice valențe religioase (*P. Vasilescu, Regimuri matrimoniale, p. 12-13; P. Valdrini, Droit canonique, 2e éd., Dalloz, Paris, 1999, p. 311, p. 480*).
3. Definierea căsătoriei se face prin raportare la instrumentele curente ale dreptului comun, la manifestarea juridică a voinței necesare formării ei și la efectele pe care această manifestare le produce în combinație cu normele obiective (*P. Vasilescu, Regimuri matrimoniale, p. 13*).
4. Scopul căsătoriei este întemeierea unei familii, fără a putea exclude definitiv din discuție aspecte și elemente pur morale. Înainte de a fi civilă, căsătoria a fost o instituție religioasă, acest caracter fiind păstrat chiar și astăzi în dreptul musulman, iar în dreptul israelian este tolerată cu efecte juridice depline alături de cea civilă (*P. Vasilescu, Regimuri matrimoniale, p. 13*).
5. Unirea soților prin căsătorie determină atât relații personale nepatrimoniale, cât și patrimoniale (*C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, Tratat de drept civil român, vol. III, Ed. All Beck, București, 1998, p. 1*).

6. Căsătoria se caracterizează prin întemeierea unei familii, fiind fundamentată, originară, pe relațiile de prietenie și afecțiune care trebuie să existe între soți (I.P. Filipescu, *Tratat de dreptul familiei*, p. 42).

7. Cine vrea să întemeieze o familie trebuie să se căsătorească și să evalueze situația nu doar metafizic, ci și materialist. Prin forța lucrurilor, o familie are nevoie de „un acoperiș” și de mijloace necesare ducerii traiului cotidian. Chiar dacă nu este de dorit, efectele patrimoniale ale căsătoriei sunt inevitabile, derivând din necesitatea de a întreține acest element activ, niciodată staționar, ce progresaază de la o formă inferioară la alta superioară, în aceeași măsură în care societatea se dezvoltă de la o treaptă inferioară la una superioară (L.H. Morgan, *Ancient Society, or Researches in the Lines of Human Progress from Savagery, through Barbarism to Civilization*, Macmillan and Co, London, 1877, p. 87).

8. Definiția familiei aduce în discuție tripla funcție pe care aceasta o îndeplinește: biologică, economică, educativă. Astfel, familia reprezintă „nucleul elementar al societății care îi unește pe soți și pe descendenții lor” (I. Comănescu, I. Mihuță, P. Petrescu, *Dicționarul enciclopedic român, vol. II, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1964, p. 345*).

9. Scopul familiei este trăinicia, dragostea, comunitatea spirituală dintre membrii ei, precum și creșterea și educarea copiilor, iar efectele întemeierii unei familii se produc în relațiile personale și patrimoniale dintre membrii ei (T. Bodoașcă, *Conținutul juridic al noțiunii de familie, în Analele Universității româno-germane, Ed. Burg, Sibiu, 2003, p. 144-158*). **În același sens**, I.P. Filipescu, *Tratat de dreptul familiei*, p. 2-3; Al. Bacaci, V. Dumitrache, C. Hageanu, *Dreptul familiei*, p. 1-3).

10. Într-o definiție cuprinzătoare, familia reprezintă comunitatea socială prin care se realizează viața în comun a soților și a copiilor acestora, care sunt uniți prin relații de ordin biologic, economic, psihologic și spiritual (A. Stănoiu, M. Voinea, *Sociologia familiei, Tipografia Universității București, București, 1985, p. 6*).

✍️ *Autorii, analizând diferitele definiții ale familiei din punct de vedere sociologic, sunt de părere că familia este un grup social realizat prin căsătorie, alcătuit din persoane care trăiesc împreună, au gospodărie casnică comună, sunt legați prin relații natural biologice și răspund unul pentru altul în fața societății (p. 16).*

11. Dicționarul de filosofie definește familia, din punct de vedere lexical, ca „formă primară de comunitate umană întemeiată prin căsătorie, care unește pe soți și pe descendenții acestora prin consangvinitate și înrudire”, iar Dicționarul explicativ al limbii române definește familia ca „formă socială de bază, întemeiată prin căsătorie și care constă din soț, soție și descendenții acestora” (*Dicționarul de filosofie*,

Ed. Politică, București, 1978, p. 89; *Dicționarul explicativ al limbii române*, Ed. Univers enciclopedic, Academia Română, Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan”, București, 1998, p. 366).

12. Definirea noțiunii de familie ridică mari dificultăți, deoarece relațiile de familie au caracter complex, neîntâlnit la alte categorii de relații sociale. Familia se caracterizează prin comunitatea de viață, uniunea dintre bărbat și femeie și prin procreație (I.P. Filipescu, *Tratat de dreptul familiei*, Ed. Academiei, București, 1989, p. 21; A. Ionașcu, M. Mureșan, M. Costin, V. Ursa, *Familia și rolul ei în societatea socialistă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1975, p. 5). ✎ *Ne raliem opiniei potrivit căreia familia este o realitate socială și celei conform căreia noțiunea de familie trebuie privită și din punct de vedere juridic și considerăm că o definiție mai largă a termenului este mai potrivită. Astfel, familia reprezintă o uniune liber consimțită între bărbat și femeie, ce dă naștere ulterior unor raporturi complexe personal nepatrimoniale și patrimoniale între soți, părinți și copii, dar și între aceștia și terțele persoane (a se vedea și I. Albu, *Dreptul familiei*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1975, p. 7).*

13. Sub aspectul dreptului internațional privat, în țara noastră, Legea nr. 105 din 22 septembrie 1992 reglementează materia relațiilor de familie, în spiritul normelor europene. În art. 20 sunt reglementate două situații: când soții au aceeași cetățenie, caz în care raporturile personale și patrimoniale sunt supuse legii naționale comune, și când ei au cetățenii deosebite, caz în care raporturile acestora sunt supuse legii domiciliului lor comun. În lipsă de cetățenie comună sau domiciliu comun, relațiile personale și patrimoniale dintre soți sunt supuse legii statului pe teritoriul căruia au avut reședința comună sau cu care întrețin în comun cele mai strânse relații (O. Ungureanu, C. Jugastru, *Manual de drept internațional privat*, Ed. All Beck, București, 1999, p. 130-133).

14. România, deși a acceptat statutul Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat, nu a semnat Convenția aplicabilă regimurilor matrimoniale, așa încât acest act de drept internațional nu poate fi decât reper în dezlegarea conflictelor de legi în spațiu, acolo unde Legea nr. 105/1992 tace sau nu este suficientă (D.A. Popescu, M. Harosa, *Drept internațional privat, vol. I*, Ed. Lumina Lex, București, 1999, p. 194-244). ✎ *Așadar, aceste norme conflictuale aplicabile căsătoriei, cu elemente de extraneitate, au vocația de a determina legea aplicabilă efectelor căsătoriei, în general. În privința raporturilor patrimoniale generate de o căsătorie, acestea vor fi deslușite după legea comună națională a soților (lex patriae) sau după legea domiciliului comun al soților (lex domicilii), dacă sunt de cetățenii diferite [art. 20 alin. (1)]. Rațiunea reglementării este simplă, legiuitorul dorind să asigure o uniformizare a reglementării și soluționării conflictelor de legi în spațiu,*

oferind vocație de aplicare unei singure norme. Toate regulile conflictuale care au vocația de a determina legea aplicabilă efectelor căsătoriei se vor aplica și în materie de divorț, iar la desființarea căsătoriei aplicabile sunt normele conflictuale de la încheierea căsătoriei, iar nu cele care organizează efectele căsătoriei [art. 24 alin. (1)], soluția fiind logică, dacă avem în vedere că nulitatea este o sancțiune a încălcării, la momentul celebrării căsătoriei, a unor exigențe legale. În cadrul încercărilor de coordonare pe plan european a raporturilor de drept internațional privat în domeniul regimurilor matrimoniale se înscrie Convenția asupra legii aplicabile regimurilor matrimoniale de la Haga, încheiată la 14 martie 1978, semnată de 5 țări (Austria, Franța, Luxemburg, Țările de Jos și Portugalia). Convenția are drept obiect determinarea legii aplicabile regimurilor matrimoniale, excluzând expres din domeniul de aplicare obligațiile alimentare dintre soți, drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor și capacitatea soților. Convenția de la Haga capătă un caracter universal, aplicându-se chiar dacă naționalitatea sau reședința obișnuită a soților nu este cea a unui stat contractant și instituind un sistem dualist, după cum soții au ales sau nu legea aplicabilă regimului lor matrimonial.

15. Excluzând din câmpul său de aplicare conflictele de legi în spațiu, când în discuție sunt obligații alimentare între soți, drepturi succesoriale și capacitatea de a contracta, Convenția de la Haga conferă totuși reguli uniforme. Astfel, este aplicabil principiul *lex domicilii* (adică al legii pe teritoriul statului căruia soții și-au stabilit primul domiciliu) și principiul *lex patriae* dacă soții au aceeași cetățenie sau își stabilesc după căsătorie domiciliul comun pe teritoriul aceluiași stat. Convenția permite ca o parte contractantă să-și rezerve norma substanțială pentru a reglementa raporturile patrimoniale dintre soți. Sub aspectul legii care orânduiește soarta bunurilor ce fac obiectul material al regimului matrimonial, Convenția permite aplicarea legii naționale a soților, dacă au aceeași cetățenie, dacă nu-și stabilesc domiciliul comun pe teritoriul aceluiași stat ori dacă au convenit o altă modalitate (de exemplu, pot supune imobilele lor prezente sau viitoare, în totalitate sau în parte, legii statului pe teritoriul căruia se află acele bunuri). Regulile instituite de Convenție reglementează expres și situația raporturilor juridice dintre un soț și un terț, caz în care aplicabilă devine legea substanțială ce orânduiește raporturile matrimoniale dintre soți, lege determinată conform principiului *lex causae* [art. 9 alin. (1)], adică legea aplicabilă regimului matrimonial în ansamblul său. Însă aceste reguli substanțiale nu pot fi opuse de soți terților decât dacă au fost îndeplinite formele de publicitate cerute de *lex causae* (P. Vasilescu, *Regimuri matrimoniale*, p. 231-234). ✎ Pentru regimul matrimonial existent în prezent în țara noastră, Convenția de la Haga nu ar avea eficiență în privința bunurilor soților, în sensul ca

aceștia să poată modifica legea aplicabilă bunurilor lor, întrucât nu pot modifica regimul matrimonial pe cale convențională. Trebuie deci conchis că legea aplicabilă regimului matrimonial nu poate governa chestiuni legate de consimțământul părților la convenția matrimonială, deoarece legislația actuală exclude cu desăvârșire orice convenție, prevăzând sancțiunea nulității absolute.

16. Protocolul nr. 7 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale recunoaște anumite drepturi și libertăți, altele decât cele care figurează deja în Convenție și în primul Protocol adițional la Convenție, respectiv în art. 5 consacră egalitatea între soți – „Soții se bucură de egalitate în drepturi și în responsabilități cu caracter civil, între ei și în relațiile cu copiii lor în ceea ce privește căsătoria, pe durata căsătoriei și cu prilejul desfacerii acesteia. Prezentul articol nu împiedică statele să ia măsurile necesare în interesul copiilor”. Prin acest text se înscrie un drept care exprimă o anumită evoluție în multe state membre ale Consiliului Europei cu privire la raporturile de familie. Egalitatea deplină între soți și în raporturile acestora cu copiii lor privește numai drepturile și responsabilitățile civile. Ea nu se aplică în alte domenii ale dreptului, precum dreptul administrativ, fiscal, social, dreptul muncii. De exemplu, fosta comisie a decis că obligația bărbatului casnic de a cotiza la asigurările sociale nu poartă asupra unor drepturi și responsabilități cu caracter civil în sensul art. 5 din Protocolul nr. 7 (*C. Bîrsan, Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole. Vol. I – Drepturi și libertăți, Ed. All Beck, București, 2005, p. 1163-1164*).

17. Convenția matrimonială în România nu este recunoscută. De aceea, în doctrină s-a încercat trasarea unor repere, ținând seama de reglementările din trecut, doctrina străină, dreptul comparat și noul proiect al Codului civil. Articolul 1224 C. civ. a folosit termenul „convenția de maritagiu”. Doctrina a utilizat denumiri precum „convenție de căsătorie”, „contract matrimonial”, „contract sau acord prenupțial”. Articolul 21 din Legea nr. 105/1992 o numește „convenție matrimonială”. În doctrina interbelică românească a fost numită „contract solemn, public, sinalagmatic, accesoriu actului juridic al căsătoriei, irevocabil” (*C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, Tratat de drept civil român, vol. III, Ed. All Beck, București, 1998, p. 5*). Ca instituție de drept comparat, convenția matrimonială prezintă aceleași trăsături cu cele ale contractului de căsătorie din Codul civil românesc. Dar s-a arătat că trăsătura irevocabilității este pe cale de dispariție (*C.M. Crăciunescu, Regimuri matrimoniale, Ed. All Beck, București, 2000, p. 13*). Datorită importanței convenției matrimoniale, în numeroase sisteme de drept din familia romano-germană există condiții de formă foarte stricte care trebuie îndeplinite pentru încheierea validă a unui contract de acest tip. Astfel, în dreptul intern francez, belgian, italian, spaniol, portughez, convenția

matrimonială se încheie numai în formă autentică în fața notarului. S-a arătat că viitorilor soți străini, având aceeași cetățenie, cu domiciliul în România, care încheie o convenție matrimonială le sunt aplicabile dispozițiile art. 21 alin. (1) din Legea nr. 105/1992, dar din punct de vedere practic, textul nu are relevanță, deoarece art. 30 C. fam. român declară obligatorie comunitatea de bunuri a soților. S-a concluzionat că în România nu avem în prezent un regim matrimonial propriu-zis, în sensul în care se vorbește de regim matrimonial în dreptul francez sau în alte reglementări europene (M.V. Jakotă, *Drept internațional privat, vol. I, Ed. Fundației „Chemarea”, Iași, 1997, p. 93*; N.C. Dariescu, C. Dariescu, *Legea aplicabilă convenției matrimoniale încheiate între soții străini cu aceeași cetățenie și cu domiciliul în România”, în C.J. nr. 12/2006, p. 96-103*).

Jurisprudență

Divorț religios. Recunoașterea hotărârii străine. Curtea de Apel București a admis cererea formulată de o reclamantă având cetățenie română, prin care a solicitat recunoașterea efectelor unei hotărâri pronunțate de o instanță religioasă sudaneză cu privire la divorțul dintre aceasta și pârâtul cetățean sudanez. Pentru a decide astfel, instanța română a cercetat competența autorității care a pronunțat hotărârea, reținând atestarea Ambasadei Republicii Sudan, conform căreia în acest stat există o singură autoritate judiciară, așa încât hotărârile pronunțate de instanțe religioase sunt hotărâri străine pronunțate de autoritățile competente din Sudan, susceptibile de recunoaștere în România. S-a mai reținut că hotărârea de divorț este recunoscută de plin drept în România, conform prevederilor art. 166 din Legea nr. 105/1992, deoarece se referă la statutul civil al părților (C.A.

București, s. a IV-a civ., dec. nr. 26 din 17 februarie 1997, în Studia Universitatis Babeș-Bolyai nr. 1/2001, p. 68-73).

✍ Este neîndoielnic că termenul de hotărâri străine se referă la actele de jurisdicție ale instanțelor judecătorești, notariatelor, altor autorități competente dintr-un alt stat, iar regimul recunoașterii lor în țara noastră este reglementat diferențiat, după natura hotărârii supuse recunoașterii și a cărei încuviințare în vederea executării este cerută. Deci, neputând fi vorba despre o recunoaștere de plin drept, instanțele investite cu cererea de recunoaștere ar trebui să verifice, pe de o parte, dacă sunt sau nu întrunite cerințele art. 167 din Legea nr. 105/1992 și, pe de altă parte, dacă nu există un temei de refuz pentru motivele enumerate de art. 168, respectiv dacă recunoașterea hotărârii străine ar aduce atingere ordinii noastre publice de drept internațional privat.

Titlul I. Căsătoria

Capitolul 1. Încheierea căsătoriei

Art. 3. (Încheierea căsătoriei)

Numai căsătoria încheiată în fața ofițerului de stare civilă ¹⁾ dă naștere drepturilor și obligațiilor de soți prevăzute în prezentul cod.

Acte normative

- ▶ **Legea nr. 105/1992** privind raporturile de drept internațional privat, art. 19 (M. Of. nr. 245 din 1 octombrie 1992)
- ▶ **Declarația Universală a Drepturilor Omului**, art. 16 parag. 1
- ▶ **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, art. 12 (M. Of. nr. 135 din 31 mai 1995)
- ▶ **Convenția privind consimțământul la căsătorie, vârsta minimă pentru căsătorie și înregistrarea căsătoriilor**, ratificată de România prin Legea nr. 116/1992, art. 1 parag. 1 (M. Of. nr. 330 din 24 decembrie 1992)

Note de doctrină

1. Din punct de vedere procedural, căsătoria se încheie de către un ofițer sau delegat de stare civilă, în mod public la sediul serviciului de stare civilă. Actul de căsătorie se semnează de soți și de ofițerul de stare civilă, iar prezența viitorilor soți la încheierea căsătoriei este obligatorie. O.N.U. a adoptat în 1965 Recomandarea privind consimțământul la căsătorie, vârsta minimă pentru căsătorie și înregistrarea căsătoriilor – Rezoluția nr. 2018(XX) din 1 noiembrie 1965 a Adunării Generale a O.N.U. La pct. 1 principiul I lit. a) se recomanda statelor membre să ia măsurile, conform sistemului lor constituțional și practicilor religioase și tradiționale, pentru

¹⁾ În temeiul art. 3 din Legea nr. 119/1996, denumirea „delegat de stare civilă” a fost înlocuită cu cea de „ofițer de stare civilă”. Conform art. 63 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 (republicată în M. Of. nr. 123 din 20 februarie 2007), primarul îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă.

a adopta hotărâri de ordin legislativ sau alte hotărâri care să pună în practică principiul conform căruia nici o căsătorie nu va putea fi contractată în mod legal fără consimțământul liber și deplin al celor două părți, consimțământ ce trebuie exprimat personal, în prezența autorității competente pentru a celebra căsătoria și a martorilor, după o publicitate suficientă, conform legii. România nu a dat curs acestei recomandări sub aspectul creării instituției martorilor. Anterior adoptării acestei recomandări, dar ulterior intrării în vigoare a Codului familiei, respectiv în anul 1962, a fost adoptată Convenția privind consimțământul la căsătorie, vârsta minimă pentru căsătorie și înregistrarea căsătoriilor – Rezoluția nr. 1763(XVII) din 7 noiembrie 1962 a Adunării Generale a O.N.U. România a semnat Convenția la 27 decembrie 1963, a ratificat-o prin Legea nr. 116/1992, dar a făcut o rezervă, în sensul că nu va aplica dispozițiile art. 1 parag. 2 referitoare la celebrarea căsătoriei în absența unuia dintre viitorii soți. Cerința prezenței martorilor la încheierea căsătoriei este prevăzută într-un tratat internațional, și nu în legea internă, dar trebuie respectată de la momentul intrării în vigoare a Convenției pentru România. Declarația Universală a Drepturilor Omului consacră în art. 16 parag. 1 dreptul la încheierea căsătoriei numai cu liberul și deplinul consimțământ al ambilor soți, iar martorii, în spiritul Convenției, au rolul de a contribui la asigurarea libertății încheierii căsătoriei, atestând faptul că viitorii soți și-au exprimat consimțământul pentru încheierea căsătoriei în mod liber și deplin în fața autorității competente și în public. Martorii trebuie să ateste și identitatea viitorilor soți, fie că îi cunosc personal, fie că îi identifică pe baza actelor de identitate și atestă îndeplinirea formalităților de celebrare a căsătoriei de către funcționarul competent (*C.-L. Popescu, Instituția martorilor la încheierea căsătoriei, în Dreptul nr. 11/1996, p. 51-56*). ✗ Prin Legea nr. 23/1999 a fost modificat alin (1) al art. 16, prevăzându-se expres necesitatea prezenței a doi martori la încheierea căsătoriei în fața ofițerului de stare civilă.

2. Cadrele militare în activitate, respectiv preoții militari, se pot căsători cu o persoană apatridă sau care nu are exclusiv cetățenia română numai cu aprobarea ministrului apărării naționale sau, după caz, a conducătorului autorității publice care are în componență structura militară în care funcționează cadrul militar sau preotul militar în cauză [art. 29 lit. f) din Legea nr. 80/1995, respectiv art. 18 lit. a) din Legea nr. 195/2000]. Aceste texte sunt neconstituționale, iar prin restricționarea căsătoriei România nu-și respectă obligațiile rezultate din Declarația Universală a Drepturilor Omului și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Convenția privind consimțământul la căsătorie, deoarece se creează practic o situație discriminatorie pentru persoanele care urmează să se căsătorească și care au calitatea de cadre militare active sau preoți militari, întrucât sunt supuse unor cerințe legale

suplimentare în raport cu ceilalți cetățeni (*T. Bodoașcă, Unele aspecte critice sau controversate în legislația și doctrina românească în domeniul dreptului familiei, în Dreptul nr. 3/2004, p. 106-114*). ✂ Litera f) a art. 29 din Legea nr. 80/1995 a fost abrogată prin Legea nr. 81/2001 (M. Of. nr. 236 din 5 aprilie 2007).

Art. 4.¹⁾ (Vârsta minimă pentru încheierea căsătoriei)

(1) Vârsta minimă de căsătorie este de optsprezece ani.

(2) Pentru motive temeinice, minorul care a împlinit vârsta de șaisprezece ani se poate căsători în temeiul unui aviz medical, cu încuviințarea părinților săi ori, după caz, a tutorelui și cu autorizarea direcției generale de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială își are domiciliul.

(3) Dacă unul dintre părinți este decedat sau se află în imposibilitate de a-și manifesta voința, încuviințarea celuilalt părinte este suficientă.

(4) Dacă nu există nici părinți, nici tutore care să poată încuviința căsătoria, este necesară încuviințarea persoanei sau a autorității care a fost abilitată să exercite drepturile părintești.

Acte normative

- ▶ **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, art. 12 (M. Of. nr. 135 din 31 mai 1994)
- ▶ **Protocolul nr. 7** adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 5
- ▶ **Convenția privind consimțământul la căsătorie, la vârsta minimă pentru căsătorie și la înregistrarea căsătoriilor**, ratificată de România prin Legea nr. 116/1992 (M. Of. nr. 330 din 24 decembrie 1992)
- ▶ **Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice**, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, art. 23 parag. 2 (B. Of. nr. 146 din 20 noiembrie 1974)
- ▶ **Declarația Universală a Drepturilor Omului**, art. 16

¹⁾ Articolul 4 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din Legea nr. 288/2007 (M. Of. nr. 749 din 5 noiembrie 2007).